

Com fer accessible el teu pla de voluntariat

Redacció de la guia:

Esther Prats – Responsable del territori de la FCVS a Barcelona

Aurora Lonetto – Responsable Àrea Salut i Comunitat de la FCVS

Adaptació a Lectura Fàcil: Elisabet Serra (Associació Lectura Fàcil)

Il·lustracions: Judit Canela

Disseny i maquetació: Jordi E. Sánchez Castro

Primera edició: abril 2021

Els textos de Lectura Fàcil segueixen les directrius internacionals de l'IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions) sobre el llenguatge, el contingut i la forma, per tal que tothom els pugui llegir i entendre. L'Associació Lectura Fàcil ha fet aquesta versió en Lectura Fàcil. Més informació: www.lecturafacil.net

TAULA DE CONTINGUTS

Pròleg	4
Introducció	6
1. Accessibilitat i inclusió	8
2. Responsable de voluntariat.....	11
3. Captació del voluntariat	14
4. Selecció del voluntariat	19
5. Acollida del voluntariat	24
6. Incorporació del voluntariat a l'equip de l'entitat	26
7. Formació del voluntariat	30
8. Acompanyament i motivació del voluntariat	35
9. Desvinculació del voluntariat	40
Annexos	44

PRÒLEG

Fa uns quants anys, la Federació Catalana de Voluntariat Social va publicar «Voluntariat Social. Manual de gestió».

I vist des d'ara, pensem que ha estat un document prou valuós que us ha donat, a les entitats, unes pautes útils i pràctiques per gestionar el voluntariat de les vostres organitzacions.

Avui volem fer un pas endavant,
i complementar aquell manual amb una nova guia
que porta per títol «Com fer accessible el teu pla de voluntariat».
Amb aquesta guia volem fer palesa la importància del concepte
«voluntariat inclusiu», del qual ja portem uns quants anys reflexionant-ne,
parlant-ne entre nosaltres i començant-lo a practicar.

El punt de partida d'aquesta publicació és el dret de la ciutadania
a la participació i, concretament, la seva aportació a través del voluntariat.
Per tant, donem una resposta afirmativa a la pregunta de si qualsevol
persona pot ser voluntària en la nostra societat. Evidentment que sí!

Quan personalment miro de respondre'm aquesta pregunta,
sempre em ve al cap el fet que tota persona tenim, de sèrie,
un conjunt de qualitats i de limitacions. Per tant, totes i tots
tenim una part que pot aportar propostes, idees i accions
en benefici de les persones que ens envolten,
independentment de qui i de com siguem, del nostre origen,
condició, ideologia, etc.

Però també totes i tots tenim la nostra cara fosca
i ens hem d'encarar a les nostres limitacions, bloquejos,
impotències i incapacitats –que ens paralitzen
i que no ens permeten avançar de manera autosuficient–.
A banda de treballar-nos interiorment,
és ben clar que necessitem les persones que ens envolten
per sortir-nos-en de manera exitosa.

Sota aquesta premissa, la conclusió és que totes les persones
tenim capacitats i qualitats al servei dels altres
i que podem exercir un voluntariat.

Caldrà, en tot cas, fer una bona tria sobre el tipus d'entitat
on poder desenvolupar aquestes capacitats
perquè no tots servim per a tot i hem de trobar el nostre lloc.

D'altra banda, aquesta publicació també vol oferir pautes i orientacions
a les entitats de voluntariat que volem incorporar persones molt diverses
i no sabem què oferir-los o com podeu acompanyar-les.

Per aquest motiu, l'accessibilitat i la inclusió de les persones voluntàries
en els equips de les organitzacions és fonamental per arribar a bon port.
I perquè aquest sigui un objectiu transversal de tota l'entitat
ens calen eines i recursos que facilitin la tasca
i permetin a les persones responsables del voluntariat
fer una tasca de qualitat.

Finalment, aquesta guia també ens ha de servir, una vegada més,
per fer-nos conscients de la importància del treball en xarxa.
La visió i les aportacions fetes per persones diverses procedents d'entitats
de tot el territori ens permeten experimentar que entre totes i tots
podem construir grans projectes.

En aquest sentit, una vegada més vull posar en valor la importància
de pertànyer a una organització com la Federació Catalana de Voluntariat Social,
conformada per prop de 340 entitats de voluntariat molt diferents,
amb objectius i missions molt variades. Totes elles estem al servei
de les persones més vulnerables per construir una societat més justa,
més inclusiva i més solidària.

Gràcies a totes les persones que heu contribuït,
des de la vostra experiència i saviesa, a fer realitat aquesta guia.
I gràcies, també, a totes aquelles entitats que incorporeu
en els vostres equips les persones voluntàries,
treballant per sortir al pas de qüestionaments interns
i perquè entre totes i tots puguem aportar les nostres qualitats
al servei de les persones del nostre entorn.

Jordi Balot
President FCVS
Març 2021

INTRODUCCIÓ

Aquesta guia neix per una raó.

Una raó que explica per què, després de 5 anys d'haver escrit i publicat «Voluntariat Social. Manual de gestió», ara tornem de nou a la tasca, posant nom a unes quantes experiències viscudes en el darrer tram del camí.

I la raó és molt senzilla: ens hem adonat que és del tot imprescindible que les entitats incorporem mesures d'accessibilitat en la gestió dels nostres plans de voluntariat.

No n'hi ha prou amb allò que fins ara havíem après i practicat.

No és suficient tenir per escrit un pla de gestió del voluntariat a cada entitat.

Després d'escoltar i analitzar les dificultats o, fins i tot, impediments de diverses persones, que a l'hora de voler fer una acció voluntària han topat amb tota mena de barreres, hem escrit aquesta guia amb reflexions, idees i propostes.

A partir d'ara, caldrà tenir-les en compte per tal de fer accessibles els programes de voluntariat.

També hi oferim algunes recomanacions per a les persones responsables de coordinar els equips de voluntariat de les entitats, sobre l'atenció que donen a les persones voluntàries amb qui col·laboren en els projectes.

Aquesta guia neix gràcies al treball col·laboratiu entre les entitats socials i la Federació Catalana de Voluntariat Social (FCVS).

Torna a ser, per tant, un regal i un luxe d'esforç compartit.

I sentim agraïment i satisfacció per tot el procés viscut al vostre costat.

Aquesta guia, doncs, complementa la guia «Voluntariat Social.

Manual de gestió» publicada per la FCVS l'any 2016.

I de nou, hem comptat amb la col·laboració i la generositat de totes les entitats que ho heu tornat a fer possible.

També hem demanat el treball de l'Associació Lectura Fàcil, la qual, amb l'objectiu de facilitar l'accés a la lectura i la informació de tothom, ens ha ajudat a fer un material comprensible per a totes les persones que el llegeixin.

La guia està estructurada en 9 blocs:

En el primer bloc es defineix què és l'accessibilitat i la inclusió i quin és el marc legal d'actuació.

En el segon bloc es descriu la tasca de la persona responsable de voluntariat.

En el tercer s'explica què cal tenir en compte a l'hora de planificar la fase de captació.

En el quart es detallen els mecanismes que es poden incorporar per fer la selecció del voluntariat des d'una perspectiva inclusiva.

En el cinquè bloc es recullen idees per afavorir l'acollida i facilitar l'accés de la persona voluntària a l'entitat.

En el sisè s'identifiquen eines i recursos per incorporar la persona a l'equip de l'entitat.

En el setè s'explica com fer formacions accessibles per a tothom, tenint en compte què ha de conèixer una persona per fer la seva tasca voluntària.

En el vuitè bloc s'ofereixen recomanacions per acompanyar la persona voluntària en la seva tasca dins l'entitat.

I finalment, en el novè bloc hi tractem la desvinculació de la persona voluntària i com preparar-la de manera adequada perquè marxi amb la motxilla plena de recursos.

Cada bloc es tanca amb propostes, recursos i pàgines web que complementen i amplien la informació.

Al final de la guia hi ha un annex amb documents que poden ser d'utilitat per utilitzar a l'entitat.